

A' ROMAITSASZARIÉS AP. KIRÁLYI FELSEG:
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indült *BÉTSBÖL* Kedden 5. Juniusban 1792.

*A' Sápapá az Elyséumból, a' Felső világ-béli
Sápapákhoz:*

Bardim! Az egész Felső-világnak nagyobb része *Sápapá*; az az, egy olyan 3 egyenlő szegeletekre osztott lapos valami, melyet Kalap helyett a' fő bé-takarására nézve azért készitettének, hogy azzal a' főt bé ne fedjék, hanem kényesen a' hónyak alatt hordozzák — egy olyan *Sápapá* mondom a' Felső-világnak nagyobb része; melly az emberek képzelődésén kívül a' valóságra semmit sem használ.

Egy Frantzia *Sápapá* Feldmarschal *La Fayette* azt gondolta, hogy a' Magyar Kard-is tsupa *Sápapá* — 's azonban Májusnak 23-dikán *Varmzer* Fő-Strázsamester Gr. *Kolonits* azon tudósitással ér-
Z. z kez-

kezék-meg a' Belgiumi fő tábori szállásra, hogy ama *Sáparatlan* Gen. Máj. Gróf *Sztáray*, ki egy fegyveres testet *Whiteleroi* körül fekszik vala, a' Frantziáknal 7000 fegyveresű *op bói* álló Sz. *Andin* és *Florence* körül taborozó *Sergét* reggeli 3 órakor meg-támodván, az egélsz *Sápapá* táborát Kengyel-futóvá csinálta. Eltent állottak vala egy előbb a' *Sápapák* magok mentségekre, de a' mi fegyvereseinknek tüzei ki nem állhatván, véres fővel szaladának vissza, és *Philippville* Váráig csak annyi *curazsioók* sem vala *Lóthnéval*, hogy vissza tekintettek volna. 3 ágyut, az egélsz *Sápapá* tábor Satorán, minden készüléteit és *Sápapát* honyok alá fogván a' *Sztáray* fegyveresei, szerentsés prédává tevék. Az *Elyséum* felé mint egy 300 *Sápapák* Komendéroztatának a' tsata piatzeról, 4-et elfogtanak. A' mi fegyvereseink között 4 el-esett, az-tő lebet kapott. — Alig kezdődött el a' *Kakas* háboru — már a' *Difznó-Pásztor*-is *Sápapát* visel az *Elyseumban*, olly nagy transportakkal érkezik naponként. Ezen Frantzia *Filosofus* honyajji ékességnék mint le-járt légyen *betsülete* itt nálunk, láthatjátok.

Romából írják, hogy ama' nevezetes Frantzia Pap *Maury* Ur, nem *Thebéi* (mint előbb irták volt), hanem *Nitzéai* Ersekké szenteltetett-fel Apr. 20-dikén a' Sz. Péter Templomában. Kárdinális *Zeldda* volt a' Fel-szentelő, a' ki mellett két Fr. Ersekek szolgáltak. Jelen voltak ezen tzeremonián a' Frantzia Király' Nénnyei, kik mind ez ideig *Romában* tartózkodnak, és sok Fő Frantziák-is. Vége lévén a' tzeremoniának, el bútsúzott *Maury* Ur, Pápa ő Szentségétől, a' Kárdinálisoktól, és más Fő Papi Személyektől, 's ki indult nagy úti készüléttel *Romából*; hanem midőn már egy mértföldnyi formán el-haladt volna: meg-állapodott, 's vissza küldött egy *Hirmondót Romába*, azzal az izenetettel, hogy az ő Megyéjét el-foglalták a' *Hitetlenek* (*Infideles*); melyre nézve, kéntelen félbe szakasztani az útját: a' minthogy estve felé vissza tért, de már ekkor

minden tzeremonia nélkül *Roma* Várofsába. — —
Ez már olyan szokás, melly rend lzerint szokta követni az ugy nevezett *In partibus Infidelium* Ersekeknek, és Püspököknek meg-tételét. — Na-
gyon fáj a' *Római* Egyházi Fő Rendnek, söt bofszankodnak rajta a' Frantzia Országból ki-költözött, és most Romában tartózkodó Ersekek-is, hogy *Maury* Ur válofztatott *Frankfurti* Nuntziusnak. A' *Pasquino* nevezetü Oszlop, rakva van minden nap, ezen Urat érdeklő motskos irásokkal.

Egy Frantzia Tábornak fő Vezére *Montesquieu*, a' múlt hónapnak 11-dikén arról tudósította a' Nemzeti-gyűlést, hogy a' *Sárdinai* Sergek *Var*, *Montmellant* és *Lion* felé a' közelebb lévő Posta útban vagynak, a' midön az ő Sergei nagyobb részén még tsak a' papirofsan állanak, és útban lévő Sergeinek meg-érkezésekhez is leg-alább is egy hónap volna tsak reménysége — és hogy *Sárdinia* rettentő hadi-készületekkel mozog.

Turinból 16. Máj. azt írják: „ A' hadi készületek itt olly nagyok, hogy az Olofz Sergek-is minden órán a' Frantzia háborura mozdulandók. A' mi *Szávojai* Komendánsunknak megint 2500 fegyveresek küldettek, és ezen kívül minden nap mennek a' Sergek *Szávoja* és *Nizza* felé. A' Frantziák nagy Táborba gyűlnek az előttünk álló határ szélekre; noha még eddig ez ellennünk való hadnak ki-nyilatkoztatása meg nem esett, és semmi ellenséges dolgok nem történtenek. — *Turin* Várofsában ki-hirdettetett, hogy azok a' Frantziák, kik meg nem mutathatják, hogy már 5 esztendőktől fogva ott laknak, mind tsapattafsanak-ki. A' múlt hétfön estve 5 szekér Frantziák érkezének ide, és tsak azt-is nagy bajjal engedék-meg, hogy azon éttzaka ott háljanak.

Florentziából 21-dik Máj. Abbás *Maury*, mint *Apostoli Nuncius* ma reggel mene itt keresztül *Frankfurt* felé.

Varsoból az iratik, hogy mivel már a' Lengyelek az ő Muzzkával lévő háborujokban semmit nem kételkednek, oly buzgón kívánnják ezen nyomoruságában Hazájokat segíteni, hogy egy *Vajdaság* 1 milliomot, sokan különös emberek 4, 5 's 600 arannyokat ajándékoznak a' hadra. Egy *Blank* nevű Kereskedő 100-ezer aranyat adott minden u'sora nélkül. — *Pétersburgból* költöznek haza a' Lengyel Uraságok.

Emődönn. Tek. *Borsod* Vármegyében, a' mostani Katona szedéskor meg-fognak a' Birák egy Czigány Legényt Katonának, a' Biró az Esküttével el-viszi az ujj Reklutát Miskóltzra assentálni, de a' Biró és Eskütt, minthogy az ujj Rekluta Czigány vólt szégyenlették bé menni a' N. V-gye Tifztyehez, és Fertselhez, monda a' Czigány a' Birónak és Esküttnek, no! ha kentek szégyenlik, majd bé-megyek én, a' Czigány bé-megyén maga a' N. V-gye Házában, 's kérdik tőlle a' Tifztek, mi bajod? Nékem, ugy mond a' Czigány semmi bajom nints, hanem két Reklutát hoztam. Kérdik az Urak hol vannak? mond a' Czigány oda ki, bé-hivatják a' Czigánnyal a' Birót és Esküttet, 's megvisitérozzák mind a' kettőt, 's az Eskütt alkalmazatosnak találtatván a' Katonaságra, ott maradt Katonának, a' Birót el-botsáttják, a' Czigány rendes inventiójával így adá által a' Katonaságot az Esküttnek, 's így szabadúlt-meg a' Kakas vér ontás.

161. *Audaces fortuna juvat, timidosque repellit.*

Thorda 24. Máj. — Ezen Hónapnak 13-dik napján oszlék-el Tordáról a' N. Tsorda Vármegye' közönséges gyűlése, melly tartott 16 napokig, és olly munkás szorgalmatossággal folyt, hogy 102 Causák folytanak-le végezés mellett. Ritka példa. Így lehet a' munkás szorgalmatosságnak egy bős és serény fő alatt a' közhaszonra tsudaképen fáradni. Ujjabb gyűlése lesz a' Nemes Vármegyének, Juniusnak második nagján Szász-Régenben. — A' napokban Hátszeg vidékén, Barbát-vize nevű faluban, egy *Csóka* Sámuel nevű nemes ifjú mostohaannyával régen perben lévén, sőt tölle meg-is nyerttetvén, arra vetemedék, hogy minekelötte Executio menne réája, éjjel a' mostoha anyjának házába az ablakon bé-búván, két pistollyokkal a' mostoha anyját agyon lövé. — Ugyan Hátszeg vidékéről ezt a' szép ujjságot értjük, hogy Tek. *Grujto* Ur, ki mostan M. Gróf *Kendeffi Elekné* Ur Afizony ö Nsága jószágait ottan árendában tartja nagy munkassággal és majd *Herculesi* próbával a' Hátszegen keresztül a' Sztrigyben folyó egy sebes vizen, melly az Oláh Országra nyuló havasokról le-jő, szerentsésen utat nyitott, nagy költséggel a' rettentő köveket és egyéb akadályokat el-hárítván, hogy tutajok mehessenek a' Sztrigyen bé a' Marosba. Meg-betsülhetetlen boldogságára fog e' szolgálni az hazának, Szegednek nevezetesen. Ez által az Aranyasi és Marosi tutajok, deszkák, és léteznek, mellyek már ifzonyu árrára hágtanak, megfognak szállani árrokban. Ugy hallik, hogy már az első próba a' szoross havasok között jó darab ideje szerentsésen ki-érkezett. Eltöise az Isten és szaporitssa a' munkás szorgalmatosságu. fáradhatatlan embereket. — Ez előtt egy héttel esett hóharmat a' Maros és Küküllő vidékeinek Szöllejekben ifzonyu kárt tett. De a' minap egy jég-is által ment ezeken a' vidékeken; sok károkat tett. A' Szöllő jövőseiről

e' felett minden felöli azt haljuk , hogy igen gerzed nélkül valók. Igen szük borhoz vagyon egész Erdélyben, még a' Szászszágon is minden embernek reménysége. A' sok tavaszi szeles és száraz idök után éppen most kezd elsőre fordulni az idő. De a' gabonák nagy részint szegények. — Már bizonyos hírül hordoztatik, hogy Erdélyi Directornak tétetett M. *Szent Páli László* Ur, és Vítze-Director-nak M. *Ajtai András* Ur. — Tordán-is a' jó Elöljáró Hadnagy *Miklós László* Urnak szorgalmatos-sága azt tselekedte, hogy a' Torda hasadékja mellett lévő majd járhatatlan erdőnek azt a' hasznát venné a' Város, sőt jövendőben az egész vidék-is, hogy mész-égető kementzék állittassanak. E' nagy ujság és leg-első halznos találmány a' Tordai határon. Már a' mész-égetés probája meg-esett. És magam láttam, a' leg-jobb mezsek közzül való a' világon. Bár tsák a' szorgalmatos Hadnagyunk még a' tűzi fának dolgában segitene ezen a' Városon, melly igen meg-lehető volna rész szerint az havasokról, rész szerint a' Város erdejéről, mely most tsák nem járhatatlannak tartatik. No! véghez viheti ezt az a' jó Ur, ha másokkal együtt a' Felsőbbek előtt ennek a' fa dolgában egész Erdélyben leg-nyomortabb Városnak állapotját jó móddal fel-adja, melly dologban ha még rajta nem segitenek, akár ki láthatja, hogy tsák 20 ezrtendő alatt ez a' jó helység a' szegénységtől lakhatatlan lészzen. Már-vány-követ olzlopul érdemelne a' szorgalmatos Hadnagy Ur, ha ebben tehető bizony nem kis fáradságát és utánna való járását szerentsés ki-menettel.

lel koronázná. — *Bár a' szomszéd Városbéli Hadnagyk-is az effélén inkább, mintsem az igazat kimondók ellen való panaszon gondolkoznának.*

*Felvintzről is az iratik Máj. 15 dikén, hogy T. N. Alsó - Fejér Vármegyének nem régiben gyűléső tartatván, az ugy nevezett Járások számát 18-ról 10 re szállította. Sajnálotta ugyan, hogy 8 érd. Szolgabiráit hivataljoktól meg-kellett fosztani; de ezt kívánta ama bölts — *quod fieri potest per pauca, non debet per plura.**

Szeben 9. Máj. — „Zalatnan bizonyos ragadó nyavallya kezdett vala uralkodni, melly elől az Uraságok már el-is szaladtnak vala, de már dezdett tsilapodni; minekutánna benne sokan el-hullottanak. — Vargyason igen nagy égés volt ez előtt egy héttel. Egy Afzszony tsak nem a' gyűjtogatáson találtatván, a' tűzbe vettetett, 's itt végzette életét — 32 ház lett hammuvá. — — Brájsó vidékén-is Magyaros nevű falunak nagyobb része, véletlenül támodott tűz által semmivé lett. Így járt Vulpor nevezetű Szász falu-is a' napokban; melly nem mézfize vagyon Szebenhez. — — Már Szebenben, Mézfáros utzában fel-állították a' Bétsi szokást. Minden 6 dik ház oldalán lámpás függ, és éttzakának idején világositt. — Holmi mostanság támodott Tolvajok, a' Szeben mellett lévő Scelindeki erdőn loppangottak; kik a' Medgyesi Sokadalomból haza-felé menő mester-emberek közül némellyeket kezdettenek vala már meg-fosztani. Ezeknek el-fogásokra, és el-szélesztésekre egy Kom-pánia Gyalogság rendeltetett.

A' *Báseli Püspökségben* a' Frantziáknak itt létektől fogva nagyon frantziáson folynak a' dolgok. A' többek között a' múlt hónapban vagy 2000 Parasztok egy *Cornot* nevü Püspöki faluba öszve feregelvén, és — *éllven a' Nemzet!* kiáltván, *Brundrut* tartományát szabadnak lenni hirdették, és hogy magoknak ezen tartományotskában ujj Constitutiot szerezzenek, meg határozták. Az után a' fő Város felé indultanak, és a' mint régen a' Státusok gyűlései a' Várban szoktanak vólt tartatni, ök-is a' magok Gyűléseknek helyyévé most-is ezen Várat akarják vala el-foglalni. Midön *Brundrut* Várolsa alá meg-érkeztenek, 12 Deputátusokat küldötenek bé a' Városba, hogy a' kapuk elöttök nyittatának-meg, mivel ök minden fegyver nélkült akarának bé-menni. A' Magisztrátus meg-nyittatta a' kapukat. A' Parasztok a' magok Syndikusoktól vezéreltetve bé indulván a' városba, nagy örömmel kiábállyák vala — *éllven a' Szabadság! éllven a' Nemzet! éllven Syndikus Uram!* Innen indult a' 2 ezerből álló *Brundruti Paraszt Nemzeti gyűlés* a' Vár felé, mellybe a' Püspök jó-akarói és követői magokat bé-zárták vala. A' Parasztok Deputatiót küldötenek a' Vár gondviselőéhez, és bé-botsattatásokat kérték. A' Gondviselő azt kívánta, hogy a' Syndikus tsak egyedül mennyen-bé: de sem maga, sem a' Parasztság nem állította néki egéssgesnek lenni egyedül bé-menni. Midön így vólnának a' Parasztok bizonytalanságban a' Vár-kapui elött, ennek kapui egyfzeriben nagy hirtelenséggel felnyillának, és ki-ízegezett, vagdalt vasakkal töltött ágyukból és apróbb puskákból tűz adaték réájok. — Halva tsak kettő maradott a' Parasztok közzül a'

a' földön : de fokban febefsedtenek - meg, és bizonyosan fokban hullottanak volna el, ha szerentséjekre az ágyuzók tudatlansága miatt, a' töltés az ő fejek felett nem ment volna el. — Tsak ugyan így is szerentsésen el - szélelesztettek ezen alkalmatossággal a' Parasztnak. A' Syndikus leg bajosabban vesztethetett utat, mivel az ő fejére 200 aranyokat tett vala a' Püspök.

A' *La Fajette* Sergej, *Namur* városa felé elő nyomulván, a' Sz. *Gerárd Apáturságot* meg - szállották, és magoknak eleséget kértenek. A' Frantziáknak, mint-hogy fokban voltak, fok eleség kellett. A' Papság eleget szabadkozott, hogy nintsen. Meg kell lenni — *mondanak a' Frantziák* — és pedig kész pénzért mindent. Tsak került - is utolyára annyi eleség elő, a' mennyi árut a' Frantziák kívántanak. De melly igen el vesztette végre itt a' Frantzia Commissarius minden Creditjét, képzelné lehet, midőn végre kész pénz helyett illy izókkal fizeté - ki az egész sum - mát a' Papoknak: — „Uraim! mi néktek semmivel sem tartozunk. Az Apáturságok semmivel sem birhatnak. Az ő jószágok a' Nemzeté, és így nem vagyunk kötelesek hogy néktek meg - fizessünk. „

A' *Frantzia Nemzet* e' következő fel - tételeket kívánja a' Német Országi Fejedelmektől: — hogy az új Frantzia Constitutiót leg - kisebb változás nélkül hadják helybe: — a' ki - költözött és ki - vándorlott Frantziákat a' magok földjökön ne szenvedjék - meg: — vagy barátjaivá legyenek a' Frantzia Nemzetnek, vagy maradjanak Neutralistáknak: — végezetre, hogy az Ausztriai Sergeknek a' magok földjökön által menetelt ne engedjenek. — Némelly emberek azt erősítik, hogy nem tsak *Svézia*, *Anglia*, és a' *Baváriai Váloztó Fejedelem*, hanem a' *Würtembergai Hertzog* - is a' Frantziákra nézve magokat már Neutralistáknak lenni ki - hirdették volna. De ezen dolognak még egész hitelt nem adhatunk, annyival inkább, mivel közelebbről a' *Római és Ferrisai Udvarok* a' *Svébiai Kerület - béli Fejedelmeket* annak formás módja szerint

rint meg birták, hogy ezen két Udvarokkal a' Frantziák ellen ezen Fejedelmek is szövethkeznének öfve, és a' Frantzia pestisnek egyenlő erővel állának ellene.

Az Auszriai Sergek nem tartották méltónak lenni fokáig az el-foglalt *Bavay* nevü Frantzia városkába mulatni, hanem nem fokára vízfza jöven belölle, ismét Frantzia Sergek költöztenek belé.

Az Anglus nép szégyelli, hogy igen hirtelen hitelt adott azon hírnek, melly szerint *Cornwallis Tippó Sahebet* földig meg-vernén, már fő Városát *Seringapatnákot* is el-foglalta volna. — Az Anglusok ugyan már 5 nagy erősségeit foglalták-el ezen *Napkeleti Indiai* erőss Fejedelemnek: de a' fő Városon *Seringapatnámon* kívül, vagyon néki még egy más nagy erőssége-is kezénél.

Némelly külső Levelek azt erősítik, hogy Anglia éppen nem akarta volna meg-engedni, hogy a' *Berlini* és *Bétsi* Udvarok *offensive* hadakozzanak a' Frantziákkal, és *Leopoldnak* a' Pruszszus Királlyal való *Pilnitz* egyezése szerint, a' Pruszszus és Auszriai Sergeknek csak oltalmazólog-is kellett volna magokat viselni, ha magok a' Frantziák olly vakmerő hirtelenséggel az Auszriai Sergekre réa nem ütötenek volna.

Lengyel Ország. — Az ujjabb *Warsovi* Levelek meg-egyezőlög erősítik, hogy a' melly napon *Bulgakov* a' Lengyel Státusoknak az Orosz Tsáizárné Manifestumát, mellyben ez a' Lengyelek ellen hadat izent, által adta, ugyan azon napon, az Orosz Sergek Lengyel Országot, egy néhány oldal felöll meg-támodták. Hertzeg *Poniatovszki* Josef a' Lengyelek Generálissa Ukraniaiban, már meg lehetősön öfve isapott az Orosz Sergekkel: de ezen tsatákról még bizonyos tudósításaink nem érkeztenek. A' bizonyoson iratik, hogy ezen Hertzeg *Poniatovszki* 2000 Lengyel Kozákokat és 30 ágya.

ágyukat, mellyek már az Oroszokhoz partolt Pototzkához akarnak vala szökve által indulni, szerentsésen el-fogván, ezen két ezer Kozákok külömb külömb féle Lengyel Regimentekhez ki-osztatának.

Az Orosz Tsászárnának a' Lengyelek ellen kiadatott Manifestuma annyival nevezetesebb, mivel éppen abban az időben tétették világ elejébe, midőn az egész Politikus világ az Orosz Sergeknek a' Frantziák ellen való indulását várná, és a' midőn már a' Frantziák ellen öfzve szövöttek más Europai Fejedelmek vélek öfzve is bonyolódtnak. Ugy lehet látni, hogy Anglia nem ok nélkült akart Neutralistának maradni.

Az Orosz Tsászárnának Manifestumát sokan kívánva olvasák, mellynek summája ez: — „

„ A' Lengyel Respublikának *függetlensége és szabadsága* minden ő véle szomszédos Hatalmásokat örökké arra indítottak, hogy ezen ő bölcsőségeit erősebb fundamentomra helyeztessék. Az Orosz Tsászárné, a' kit a' Lengyelekkel való szövetség vélek leg-szorosabban öfzve kötött, mások fellett kötelesnek ítélte magát lenni azt munkalódni, hogy a' Lengyeleknek ezen két jussai, u. m. a' szabadság és függetlenség meg-oltalmaztassanak. -- Ezen Tsászárnának szüntelen tartó gondofsága, melly a' maga eredetét valamint egy felől a' jó rendnek és igazságnak szeretetéséből, ugy más felől az ő alatta lévő Nemzetekkel egy eredetű, nyelvű 's több egyéb egy forma tulajdonságu Lengyel Nemzethez való szeretetésből vette, nem tétzetett szükséges képpen azoknak a' nagy ditsőségre és uraságra vágyó személyeknek, kik az Ország Törvényei által nékiek adatott hatalommal meg nem elegendvén, ezen hatalomnak terjesztését az Ország törvényeinek le-rontása által akarták munkalódni. — E' végre nem mulattanak-ezek semmit, hogy egy felől a' Tsászárnának a' Lengyel Nemzet szabadságához és jussaihoz viseltető gondofságát meg-hidegithessék, más felől pedig az ő jó végre tiszta

tízta indulatját fekete színnel festhessék. Ie. Illy tzelből azt az *Alkotás* is, melly által a' Tsászárné a' Lengyel Nemzetnek Constitutioját garántérozta volt, ugy festették-le, mint a' leg-undokabb és terhesebb jármó; holott az Orosz birodalomnak *Garantiáit* a' leg-hatalmasabb Nemzetek, u. m. a' többek közt a' *Német birodalom*-is, keresik, és azt függetlenségek' leg-erősebb fundamentomának lenni állítják. De bizonyosá tézik a' Tsászárné ezen Garantiájának ha'znos voltát némely uj történetek mindenek felett, melly Garántia nélkült a' Tsászárnének nagy szívűségén és barátságán kívül, semmi egyéb indító okok elégségesek nem lettek volna arra, hogy a' Lengyelek a' Tsászárnét a' magok belső ellenségeikkel való küzködésben segítségül hívhasák.

Azok, kiknek már nagy darab időtől fogva szereztséjek volt, a' népnek el-nyomására, és az ő régi szabadságának le-rontására minden-féle tévelygő gondolatokat el-terjeszteni, tsak egy jó alkalmatosságot vártanak, hogy fel-tett tzellyoknak végre való hajtásához kezdhesenek. Ezen tzellyoknak el-érésére leg-alkalmasabbnak gondolták azt az időt, midőn az Orosz Udvar egy időben két felöll, kéntelenített hadakozni. Ekkor gyűlt össze *Varsóban* a' Diéta. Az Ország Követeinek adott rendelkezések szerint, ezen Diétának szabadnak és olyannak kell vala lenni, mint az előbbeni időkben szokásban volt. Ez azonban egyszeriben egy (ugy nevezett) *Confederátios Ország exulésévé* változott, a' nélkült hogy valami oka lett volna arra. A' ki-hirdettetett *Confederátios Diploma* nyilatkozattatta-ki a' dolgokat, mellyek a' végre hajtás végett fel-vétetendőek valának. Ezen Diéta főbb foglalatosságainak ezeknek kellett volna lenni — hogy a' szabad és Republikai igazgatás formája fenn-tartsék, a' Tisztviselők az ő elejekben szabott határok között maradjanak, és a' tulajdon oltalmaztsáék. A' Lengyel Nemzet maga megítélheti, melly igen el-távozott légyen ezen Ország gyűlése

gyűlése azoktól a' foglalatosságoktól, mellyeket közönségesen a' maga foglalatosságaiuk lenni előre ki-hirdettetett vala.

Azoknak a' fok törvéntelenségeknék és a' Lengyel Respublika szabadságai' meg-bántásainak; mellyeket ezen Diæta vagy az abban hatalmaskodó párt, véghez vinni bátorkodott, bolygatása nélkül is elég, tsak azt említeni, hogy ezen Diæta; minekutánna egy Felsőségnek (*Majestásnak*) minden jussait, mellyek így a' Respublikának természeté szerint, soha egy kézben fenn nem állhatnak, magának el-foglalta és szíve zavarta vélna, minde-nikkel ezen *Felsőgi Jassok* között igen méltatlanul viszta-elt, a' Előszának illéseit, melly a' Lengyel Historiában hallatlan, negyedik elzendejig ki-nyujtotta, és végre mind ezen szomorú foglalatosságait-azzal végezte-bé, hogy 1791 ben Májusnak 3-dikán az egész Uralkodás formáját fel-fordította, melly Uralkodás-formája alatt ezen Respublika oly fok elzendejéig fogva szelentsés volt. Ezen Uralkodás-formájának omladozásából erede az a' Monarkhia, melly az ő új jussaira, és azon határookra nézve, mellyek között tsak valami szinlésből szorittatott, nem egyebet, hanem tsupa egymással való el-lenkezeseket, és a' régi Constitutioval való fen-nem állhatást, egy tsupa maga végeihez képeest való e-légtelenséget mutat, 's a' melly végezetre még tsak az árnyékát sem hagyja-fenn annak a' szabadság-nak és azoknak a' prerogatíváknak, melyek mellett a' Lengyelek eddig-elé oly igen buzogtanak. A' *Lengyel Tronusnak* Valósztó Koronai Jussa, örökös-sé változott, és az a' bölts ősi Törvény, melly szerint egy Uralkodónak életében, még tsak gondol-kodni sem szabad *SUCCESSORROL*, éppen oly vakmerő-séggel rontatott-meg, mint minden más több Tör-vények, mellyek ezen Lengyel Respublikának tar-toságát meg-erősítették vala. Azok az elzöközök, mellyek illy fok plánomoknak véghez vitelére fordítottak, éppen olyan erőszakosok vóltanak;

miót

mint ezek magok. A' Revoluzió napján a' Gyűlés palotája, és az egész vár teli vala a' *Varsovi* néppel, fegyverések valának bé-rendeltetve, a' fegyveres-házból ágyuk hozattanak és szegezettének vala ki, az Agyuzók Regimentje és a' *Lithvániai Gárda* a' nép segítségére állottanak készen, és azok ellen az Ország Követei ellen valának fel-indittatva, kiknek ellen-állásától lehetett tartani. A' magok, hazafiságok mellett álhatatos Országos Követek halállal fenyegettettenek. *Suchorzewski* a' *Kalizi* Követ, ki hasán tsuszva a' legnagyobb alázatossággal tsúszott a' Tronus elejébe, és a' Királyt a' maga hitével petsételt *Kötésekre* (*Paşa Conventa*) emlékeztette, minden irgalom nélkül, minden maga szabadságának érzését még el nem vesztett Lengyeleknek bolszuságára, egy Országos Követ rangjának leg-nagyobb meg-bestelenítésével, lábbal rugdostatott félre. És egy ilyen módon formáltatott Revoluziot akarnak ennek fejei, az egész Nemzet meg-egyezett akaratjának lenni hirdetni?

(A' többi következik.).

Fontos apróságek.

Rég írjuk, hogy ujjságokkal terhes az ifjú-afzony *Europa* — szül nem sokára. — — Azt írják *Varsovból* Május' 21-dikén, hogy 60-ezer Mulzka a' Lengyel Ukrániába bé-szállott; sőt nem tsak, hanem a' mint mondják, az Orosz Kozákok és a' *Vilhorszky* Generál alatt lévő Nemzeti Lengyel Lovaság között már tsatára-is került a' dolog. — A' Lengyel Király meg-határozta magát, hogy ezen hónapban maga-is személyesen ki-áll a' tsata piatzra, és Hazáját ellenségei ellen személyesen óltalmazza. — Lengyel Ország szélibe 25-ezer Pruszszus Katonák érkeztenek. — A' Belgium felé menő Pruszszus Sergekről femmi bizonyost nem tudunk. — Segítségére mengyen é a' Pruszszus a' Lengyelnek, vagy mire jelent már ott meg, meg tudjuk minden órán.

Varsov-

Varsóból Májusnak 14-dikén egy emlékezetre méltó történetet irnak minden Levelek, ha igaz. „Egy Káplán, (az Udvarhoz tartozó Tanácsos Pap, Gyontató Pap, vagy mi lett légyen nera iralik) a' Lengyel Királyhoz mégyen nem régiben, és a' Királyt mély gondolkozások között találván, azt a' szabadságot véstzi magának, hogy a' Királyt a' maga gondolkozása okáról egész alázatósággal meg-szollittya, és tudakozza. Mond a' Király neki: a' mi az én szivemen fekszik Barátom, nem fegethetz te azon. Talám tanácsommal valamit F. Uram, felel a' Pap. — Szerentsés vólnál Kedves Papom, ha olyan tanácsot adhatnál, hogy én egy kevés pénzre tehetvén szert, 100-ezeredd magammal a' Táborba mennél előbb ki-álhatnék, a' mi Hazánk ellenségei ellen. — 'S hát ha tudok olyan pénzt, mond a' Pap, melyet Felséged azonnal kezéhez vehet? Mond-meg Kedves Papom, ha igaz Lengyel vagy, 's Hazádat szereted. — Itt a' Pap: Uram engedelmekedem néked — a' Páter *Missionáriusok* Klastromában (a' helyet-is meg nevezte) 3 millió kész pénz hever egy tsomban. Igaz é ez Pap? Valamint az Isten az Égben vagyon. Más napra virradolog egy különös *Commissió* küldeték a' Klastromba, a' pénz meg-találtaték, el-viteték, és a' *Convent* rólla *formaliter quietáltaték*, hogy annak idejében a' Státus viszfza fogná interestsével edgyütt fizetni. — Mind ezek így lévén, más napra virradolog a' szegény jó Hazafi szivü *Káplány* a' maga ágyában halva találtaték fok szúrásokkal meg-ölettetve. — Ezen szegény

gény Haza, szól a' Varsói Iró, kéntelenítettik a' maga fenn tartására az idegeneknél keresni pénzt, azonban az ő Klaffromofsai milliomokat gyűjtenek ölfve.

Tudósítás.

Jelentetik a' T. N. Fő Afzszonyságoknak, 's minnyájoknak, hogy *Stintzel* Ferentz Clavicordium Mester, 's Normalista Hitvesé, és jól nevelt két Leányi sok szép munkákban, ugy mint Magyar 's Német Főketők külömb külömb féle módon, és formán való el-készítésiben, Frizérozásban, minden féle arany 's ezüst virágoknak 's erízényeknek kötésiben, Stikelésben, Slingezésben, helyes díszes varrásokban, Tintok, Muselin Csipke Potyolat 's más e' félek tisztításában, egy szóval mind azokban a' mi egy jó nevelt Kiss-afzszonykának szükségesek, tudósok. A' kiknek tehát kedvek volna magzatjaikat illetén Afzszonyi tudományra taníttatni jelentsék magokat Vátzon az említett *Stintzel* Ferentz tulajdon szépen épült szeglet házában a' Sz. János Hidgya mellett, a' hol a' szép tisztaság 's betsületnek tanulása mellett Németül 's Magyarul nem csak beszélni, hanem írni-is taníttatnak, Clavicordium, Hárfa, Flóta, Hegedű, 's más féle muzsikákra-is meg-állható fizetés mellett. — *Vátz* I. *Junius*: